מקומות באגרות הראי"ה

טריאסט

צרפת ואיטליה

נכתבו בו 1 · הוא נזכר ב-2

igrot.shlomo-aviner.net

רקע

עיר נמל בצפון-מזרח איטליה. הרב קוק עבר בה בדרכו לאמריקה, באדר שני תרפ"ד.

אגרות שנכתבו בטריאסט – עם ביאור

1 אגרות, לפי סדר הכרכים. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת ארכה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ראש חודש אדר שני תרפ"ד - טריאסט **נמען:** הוריו, אשתו, ילדיו ובני המשפחה

הם הגיעו לטריאסט; הרב המקומי ונכבדים קיבלו אותם, ומחר ייסעו לפריז. בכל מקום קיבלו אותם בכבוד, גם 'שאינם בני ברית'. הרב קוק מבקש לשמוע על בריאות אביו, ושאביו יחתום בעצמו. לבנו הרצי"ה: האם נשמרים השיעורים, ושלא יוציא לדפוס דבר שאינו מבואר כל צרכו, בהתייעצות עם הרב חרל"פ; ושיקפידו על אכילה ובריאות. לבנותיו: שיהיו רגועות ויסדרו את הבית.

עיקרי הדברים

- הגעה לטריאסט.
- קבלת פנים.
- הוראות לבנו.
- דאגה למשפחה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה. יום ג', ר"ח אד"ר[1], טריעסט [טריאסטה, בדרך לארצות הברית במסע לגיוס כספים לישיבות]

הורי היקרים, עט"ר[2], רעיתי הרבנית, בני. בנותי, אחי ואחיותי וב"ב וצאצאיהם היקרים לכולם ברכת ד' וכל טוב סלה ב"ה[3] באנו לשלו'[4] כשעה עשר בערב אמש ליל ג' אור לר"ח דנא. הנה, באו הרב ואחדים נכבדים לקבל פנינו על הספינה, סרנו פה במלון נכבד, ונקוה להנפש פה עד מחר אי"ה[5] שנסע לפריז. פסח שי'[6] נסע לפני אור היום שמה, בשביל העיכוב מצד הקורנטין. נקוה להשי"ת[7] שיצליחנו בכל דרכינו למען שמו הגדול ולמען עמו ונחלתו. ב"ה בכל המקומות שעברנו וגם באנו נפגשנו תה"ל[8] בכבוד והדר ובאהבה וחבה מן הכל, בין שהם ב"ב[9] שאינם ב"ב. נברך לד' חסדו. בבקשה לכתב לנו משלו'[10] כולכם בפרטיות.

ביחוד שלו'[11] אדוני אבי שליט"א[12] למע"ה[13] אם יוכל לחתום בעצמו מה טוב. ובכל אופן להודיעני בפרטיות ממצבו. למע"ה הורי היקרים וכל מחמדינו, לא תצטערו ח"ו[14] ותהיו מאושרים ושמחים, ומלאים יחול ותקות תשועת השי"ת[15], שברחמיו הרבים יחנינו לשוב בקרוב אל נוה קדשנו, להתעלס בשמחה וחדות ישועתו, בהודות והלל לשמו על חסדו ואמתו, ולהביא עזר והרוחה לעניי עם ד' יושבי ציון, ולחזוק תוה"ק[16] ובנין אה"ק[17] ת"ו[18]. בני יקירי, כתוב נא בפרטיות מכל הנעשה בבית ודרו"ש[19] כל מחמדינו, וביחוד שלו' חביב רוחנו ולבנו הגרי"מ[20] חרל"פ[21] [הרב יעקב משה חרל"פ] שליט"א וכא"ל[22]. ושלו'[23] כל חבירינו היקרים, כולם מקטנם ועד גדולם, הרבנים והחברים, הזקנים והצעירים, וכל מתפללי ביהמ"ד[24] שלנו. ותודיעני אם משתמרים באיזה מדה השיעורים ואם אתה ממשיך את ההדפסה, למע"ה לדייק שלא. להוציא מת"י שום דבר שאינו מבואר כל צרכו בבירור גמור, ותעיין בזה בשכלך הישר, ותתישב עם ידי"נ[25] הגרימ"ח[26] שליט"א. והשי"ת[27] יתקנינו בעצה טובה מלפניו, בכל

הפרטים והכללים. ואבקש מאד ממך ומחוה לאה [כלתו, רעיית הרצי"ה; ראו (כרך ד', אגרת אקלג)] תחי'[28], שתזהרו בשמירת הבריאות, ותשתדלו להרבות באכילה, למען חזוק הכחות, וכדי לעשות נחת רוח לאמא תחי'.

בתי היקרה פרידא חנה תחי' ודאי תביני בעזה"י[29] להיות מרוגעת, וברצון טוב, בהשקט ובמנוחה. היי שמחה ומאושרת, ובעז"ה[30] הכל יהי'[31] לטובה ואל תדאגי כלל, יתחזקי בבטחון על השם יתברך, המנהיג אותנו בחסדו בע"ה[32]. בני ברית. בתי יקירתי בתי' מרים תחי'. אקוה שתהיי מפקחת יפה על בריאותך, ועל בריאות אמא תחי', ותעשי תמיד נחת רוח לאבא ואמא שליט"א, ובכלל יהי' בעז"ה[33] בבית הכל בסדר נכון, ואפילו זמני האכילה הי'[34] ראוי להתרגל בסדר הראוי, כדי שיהי'[35] יותר קל להמשיך את הסדר בזה כאשר יזכנו השי"ת לשוב לשלו', בעזרתו ית"ש[36]. הנני כעת עדיין קצת עיף מהנסיעה, ע"כ[37] אקצר כעת ובעה"י[38] נקוה לכתב מהסתם בע"ה עוד מהתחנות הבאות. עד אשר נזכה בע"ה לבא על האני' להצלחה.והי'[39] זה שלו' וברכת טוב, ושמחת פורים וחדות ד' ועזו, לכולכם חביבי ומחמדי כנפשכם היקרה ונפש בנכם, אישך, אביכם, אחיכם, ודודכם, המצפה לישועת ד', אברהם יצחק ה"ק[40] דר"ש[41] באהבה לאלטר שליט"א, מהו עושה והיכן הוא ומה שלומו, מן הכל הודיעוני, הנ"ל[42] בני מחמדי, איני צריך לעוררך בפרטיות, שתודיעני מהענינים שנמסרו אליך בעת אשר נדברנו לפני העתקתנו, הכל באר היטב בעה"י[43]

אברהם יצחק ה"ק

---

1. אד"ר - אדר ראשון
2. עט"ר - עטרת ראשי
3. ב"ה - ברוך השם
4. לשלו' - לשלום
5. אי"ה - אם ירצה השם
6. שי' - שיחיה
7. להשי"ת - להשם יתברך
8. תה"ל - תהלה לא-ל
9. ב"ב - בני ביתו
10. משלו' - משלום
11. שלו' - שלום
12. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
13. למע"ה - למעלה
14. ח"ו - חס ושלום
15. השי"ת - השם יתברך
16. תוה"ק - תורתנו הקדושה
17. אה"ק - ארץ הקודש
18. ת"ו - תבנה ותכונן
19. ודרו"ש - ודורש שלום
20. הגריי"מ - הגאון רבי שמות שמתחילים באותיות י, מ (למשל: יעקב + משה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
21. חרל"פ - הרב יעקב משה חרל"פ (תלמידו של הרב קוק)
22. וכא"ל - וכל אשר לו
23. ושלו' - ושלום
24. ביהמ"ד - בית המדרש

25. ידי"נ - ידיד נפשי
26. הגרימ"ח - הגאון רבי שמות שמתחילים באותיות י, מ, ח (למשל: יעקב + משה + חיים) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
27. והשי"ת - והשם יתברך
28. תחי' - תחיה
29. בעזה"י - בעזרת השם יתברך
30. ובעז"ה - ובעזרת השם
31. יהי' - יהיה
32. בע"ה - בעזרת השם
33. בעז"ה - בעזרת השם
34. הי' - היה
35. שיהי' - שיהיה
36. ית"ש - יתברך שמו
37. ע"כ - על כן
38. ובעה"י - ובעזרת השם יתברך
39. והי' - והיה
40. ה"ק - הכהן קוק
41. דר"ש - דורש שלום
42. הנ"ל - הנזכר לעיל
43. בעה"י - בעזרת השם יתברך

אגרות שבהן טריאסט נזכרת – עם ביאור

לפי סדר הכרכים. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תרע

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' אדר תרע"ד - יפו **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה (בדרכו לאירופה)

הרב קוק שמח בגלויות מאלכסנדריה ובמברק מטריאסט, ומבקש פרטים: איך התקבל, איפה הרציי"ה אוכל, לומד ומתפלל. 'חזק ואמץ'. ב-י"ז באדר ימלאו להוריו שבעים שנה. הכתיבה קשה לו דווקא מרוב רגשות. דרישת שלום לרב הלברשטאט.

עיקרי הדברים

- שמחה בשורות.
- שאלות על מצבו.
- שבעים להוריו.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה, עה"ק[1] יפו ת"ו[2] י' אדר תרע"ד[3]

בני מחמדי' [בנו הרצי"ה, שיצא באותם ימים לחו"ל, ונתקע שם עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה] היכול אתה לשער את משוש לבבנו כשקבלנו את הכרטיסים מאלכסנדריה, וכמו כן היום ד"ש[4] ממר מהריי"ח[5] מפתח-תקוה. רב תודות לך בני יקירי, על אשר הואלת לשמח לבב הורים, הקשורים רק ברעיון שלומך ואשרך, בטח תאחז דרך קודש זה גם לימים יבאו עלינו לטובה בע"ה[6], ותשמחנו בבשורת שלומך הכל באר היטב מכל פרטי מצבך, איך נסעת ואיך באת, איך נתקבלת ואיך נתישבת, איפה תאכל ותלין, ואיפה תתפלל ותלמד, עם מי הנך מקושר בקשרי הכרה, ומה מצאת בכלל בנוגע להענין אשר ציירת לך, שבעבורו הסכמת לקבל עול גלותך מארץ חמדתנו. הכל הכל ודאי תבאר בע"ה באר היטב.

ואתה יקירי, חזק ואמץ. היה לאיש חיל, עז ד' אלקי אמת אהבתו, יראת כבוד הדרו בעונג ושלות צדיקים, רוממות דעה והכרה בהירה, אור תורה ונר מצוה, ישמח תמיד את נפשך העדינה והברה, רק חזק ואמץ.

תל"י[7] על החוה"ש[8] אשר עמנו כולנו, כה לחי. ביום י"ז אדר הבע"ל[9] ימלאו להורי היקרים שליט"א[10] שבעים שנה, שניהם בני גיל המה ב"ה[11]. יתן השי"ת[12] וינובו בשיבה טובה, דשנים ורעננים יהיו, ימים רבים על ימיהם יוסיף מחיה חיים ב"ה, ונזכה כולנו יחד אתם לראות רב נחת מכל יקירי לבבינו ומכל ישראל, בתשועת ד', לרומם קרן לעמו בתהילה לכל חסידיו.

הנך יודע יקירי את תכונתי, במניעות אשר ימנעוני מכתיבה, אע"פ[13] שמלא הלב על כל גדותיו שטף רגשות והגיונותיו, ואולי דוקא בשביל כך הכתיבה קשה, והנני חותם בברכה ונשיקות מאליפות, אביך,

אברהם יצחק ה"ק

תל"י קבלנו את הטלגרמה מטריעסט. ישר כחך. הנ"ל[14] ד"ש באהבה להדרת כבוד הרב הגאב"ד[15] דמתא הלברשטאדט [עיר בגרמניה] שליט"א. הנ"ל

1. עה"ק - עיר הקודש
2. ת"ו - תבנה ותכונן
3. תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
4. ד"ש - דרישת שלום
5. מהריי"ח - מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, ח (למשל: יעקב + חיים) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
6. בע"ה - בעזרת השם
7. תל"י - תודה לא-ל יתברך
8. החוה"ש - החיים והשלום
9. הבע"ל - הבא עלינו
10. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
11. ב"ה - ברוך השם
12. השי"ת - השם יתברך
13. אע"פ - אף על פי
14. הנ"ל - הנזכר לעיל
15. הגאב"ד - הגאון אב בית דין

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אנח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ט אלול תר"פ **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

ברכת השנה. הם שמחו במברק מטריאסט. הרב פינס כתב שמצבו בשווייץ הרוס, ושואל אם לעלות ואם ימצא משרה; קשה להבטיח, אף שאיש כשרוני ימצא מקום. הרצי"ה יתבקש להיפגש עמו.

עיקרי הדברים

- ברכת השנה.
- מברק מטריאסט.
- שאלת פינס.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. יום כ"ט לחדש אלול תר"פ[2]

בני מחמדי שליט"א[3]. ברכת שנה טובה ונעימה, בספרן של צדיקים גמורים הכתיבה והחתימה, לך יקירי, שלו'[4] רב וברכת צור ישראל לך ולעוזרך. לחיים טובים ארוכים ומתוקים. ב"ה על מצב הבריאות הרגיל אצלינו, יחנינו השי"ת[5] בחסדו וטובו לימים הבע"ל[6] לחזקנו ולאמצנו, וישיבנו לבצרון, [זכריה ט, יב] וירומם קרן לעמו, ויכונן היכלו ומכתו, וישראל יעשה חיל על אדמת הקודש. והי'[7] לברכה בכל אפסי ארץ. ת"ל[8] על בשורת עלייתך על היבשה לשלו'[9] אשר קבלנו ע"י[10] הט"ג[11] מטריעסט, [על ידי מברק מטריאסט, עיר נמל באיטליה] יכונן השי"ת מצעדיך בעז ד'.ויחונך בכל פינותיך לטובה ולברכה. כמובן שאנחנו צמאים לדעת מכל אשר עמך, בפרטיות ובתכיפות שנקוה שתודיענו תמידים כסדרן. מהר"ז[12] פינס נ"י[13] קבלנו מכתב, שמצבו כעת הוא הרוס שם בשוי"ן[14], ומתיעץ אם ישים פעמיו לאה"ק[15] ואם ימצא איזה משרה ממה להתפרנס, ודורש תשובה תכופה מצדי, ואתה ידעת כמה קשה כעת להשיב על שאלה זו, שאמנם חושב אני שכשיבא איש רב דעת וכשרון שכמותו ימצאו לו מקום, אבל איך מבטיחים. אני משער שתשתדל להתראות עמו במוקדם, או עכ"פ[16] לבא עמו בכתובים, ולברר יפה את המצב. וצור עולמים ב"ה יחדש עלינו ועל כל עמו בית ישראל, שנה טובה ומעוטרת, שנת שלומים לריב ציון, [ישעיהו לד, ח] שנה שיוליך ד' את עמו קוממיות [על פי ויקרא כו, יג] לנחלת קדשו בשמחת עולם ובטוב לבב, שנה שתרוממנה קרנות צדיקים, וישרי לב יעלזו באור ד' וחדות עזו, אשר יגלה בהר ציון ובירושלים.

כעת קשה לי לכתב דברים פרטיים. ואקוה בע"ה[17], בקרוב לכתב בארוכה. ובין כה וכה נקוה בע"ה שתשמחנו במכתבך היקר מבשר שלו' וטוב, בישועת ד' וחסדו, והי' זה שלו, וברכת השנים, כנפשך היקרה ונפש אביך מצפה צביונך אשרך ותפארת לאוי"ט[18].

1. ב"ה - ברוך השם
2. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
3. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4. שלו' - שלום
5. השי"ת - השם יתברך

6. הבע"ל - הבא עלינו
7. והי' - והיה
8. ת"ל - תודה לא-ל
9. לשלו' - לשלום
10. ע"י - על ידי
11. הט"ג - הטלגרמה
12. מהר"ז - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות ז (כגון זאב / זלמן / זכריה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
13. נ"י - נרו יאיר
14. בשו"ן - דורש פענוח
15. לאה"ק - לארץ הקודש
16. עכ"פ - על כל פנים
17. בע"ה - בעזרת השם
18. לאוי"ט - לאורך ימים טובים